

PANEL RHIANTU CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 10 Mehefin, 2019

- YN BRESENNOL:** Dr Gwynne Jones (Prif Weithredwr) (Cadeirydd)
- Cynghorydd R. Meirion Jones (Aelod Portffolio Addysg, Llyfrgelloedd, Diwylliant ac Ieuencid)
Cynghorydd Alun Mummery (Aelod Portffolio Tai a Chefnogi Cymunedau)
Cynghorydd Margaret M. Roberts (Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio)
Barbara Jones (Cymdeithas Gofalwyr Maeth Ynys Môn)
Liz Fletcher (BIPBC)
Fôn Roberts (Pennaeth Gwasanaethau Plant ac Oedolion)
Dawn Owen (Swyddog Adolygu Annibynnol)
Llyr Bryn Roberts (Rheolwr Gwasanaeth, Gwasanaethau Plant)
Keith Walters (Arweinydd Ymarfer – Tîm Lleoli Plant)
Heulwen Owen (Swyddog Cyswllt Addysg Plant sy'n Derbyn Gofal)
Llinos Edwards (Nyrs Plant sy'n Derbyn Gofal)
Sioned Owen (TGP Cymru) (ar gyfer eitem 4)
Ann Holmes (Swyddog Pwyllgor)
- YMDDIHEURIADAU:** Cynghorydd Llinos Medi Huws (Arweinydd ac Aelod Portffolio Gwasanaethau Cymdeithasol), Cynghorydd Richard Griffiths (Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol)

1 DATGANIADAU O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o ddiddordeb.

2 COFNODION CYFARFOD 10 RHAGFYR, 2018

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod blaenorol y Panel Rhiantu Corfforaethol a gynhaliwyd ar 18 Mawrth, 2019 a chadarnhawyd eu bod yn gofnod cywir.

3 MATERION YN CODI

- **Voices From Care Cymru**

Cadarnhaodd y Rheolwr Gwasanaethau Plant ei fod wedi gwneud ymholiadau gyda Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru am argaeledd unrhyw arian enillion trosedd er mwyn helpu i ariannu'r prosiect Voices from Care Cymru er mwyn sefydlu grŵp cyfranogiad misol ar gyfer plant â phrofiad o ofal a phobl ifanc i helpu i gyd-gynhyrchu Strategaeth Plant sy'n Gadael Gofal Ynys Môn ond ni chafwyd unrhyw ymateb hyd yma.

Cytunwyd y dylai'r Rheolwr Gwasanaethau Plant ddilyn i fyny yr ymholiad cychwynnol gyda Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru.

- **Llwyth Gwaith Gweithwyr Cymdeithasol y Gwasanaeth Plant**

Rhoddodd y Rheolwr Gwasanaethau Plant gyflwyniad PowerPoint ar lwyth gwaith y Gweithwyr Cymdeithasol yn y Gwasanaeth Plant a Theuluoedd. Roedd y mater wedi codi yn dilyn sylw a wnaed gan y Swyddogion Adolygu Annibynnol, mewn adroddiad i banel blaenorol y Panel, eu bod wedi cael yr argraff gan ymarferwyr bod anghysondebau yn safon yr ymarfer i'w briodoli i lwythi gwaith.

Tynnodd y cyflwyniad sylw at y ffaith, fel ar 24 Mai, 2019 fod llwyth achosion bob Gweithiwr Cymdeithasol o fewn y Gwasanaeth Ymyrraeth Ddwys sy'n gweithio â phlant sy'n derbyn gofal yn 25 o blant gyda'r Gweithwyr Cymdeithasol profiadol â llwythi achosion uwch na'r rhai hynny â llai o brofiad. Mae model ymarfer y Gwasanaeth yn golygu bod gan Arweinwyr y Timau ymarfer lwythi achosion is er mwyn iddynt allu treulio amser yn darparu cymorth ac yn goruchwyllo'r grwpiau bach o staff maent yn eu harwain. Mae'r llwythi achosion yn rhai generig o ran natur sy'n golygu nad ydynt wedi eu cyfryngu i arbenigedd penodol ond eu bod yn pontio achosion sy'n cynnwys amrywiaeth o faterion gan gynnwys gofal a chymorth, gwarchod plant a phlant mewn gofal. Gall achosion fod yn rhai sy'n amrywio o ran cymhlethdod gan ddibynnu ar anghenion penodol yr unigolyn a/neu'r teulu sydd hefyd yn ei gwneud hi'n anoddach i asesu'r llwythi achosion. Fel yr oedd hi wythnos diwethaf, roedd 87 o blant ar y gofrestr amddiffyn plant; 163 o blant mewn gofal ynghyd ag 20 o deuluoedd sy'n destun gweithdrefnau yn y llys o ganlyniad i amrywiaeth o faterion yn cynnwys esgeulustod, camddefnyddio sylweddau, honiadau o gamdriniaeth ac ati; mae'r rhain yn hynod heriol oherwydd yr angen i gydymffurfio â disgwyliadau ac amserlenni'r llys.

Cafodd y prif faterion canlynol ei codi a'u nodi gan y Panel yn ystod y drafodaeth a ddilynodd –

- Bod yr ymchwil a wnaed yn amhendiant o ran maint delfrydol y llwyth achosion a bod y nifer achosion yn amrywio o ran nifer a chymhlethdod o awdurdod i awdurdod a rhwng timau o fewn gwasanaethau.
- Nad yw'r data yn y cyflwyniad yn adlewyrchu'r achosion sydd ar fin eu cau, eu uwchgyfeirio neu eu hisraddio.
- Er nad oedd unrhyw ffigyrau meincnodi llwythi achosion ar gael er mwyn galluogi'r Gwasanaeth i gymharu ei hun ag awdurdodau eraill o ran yr hyn y gellir ei reoli, mae ymholiadau anffurfiol gydag awdurdodau cyfagos yn y cyfarfodydd Penaethiaid Gwasanaeth yn dynodi fod y niferoedd yn debyg ac nad yw llwythi achosion uwch o reidrwydd yn golygu lefel is o berfformiad e.e. mae gan rai awdurdodau yn Lloegr gyfartaledd o 27 neu fwy o lwythi achosion ac wedi derbyn adroddiadau da gan Ofsted. Mae'r Gwasanaeth yn ceisio cynnal llwythi achosion ar lefel o rhwng 18 a 25.
- Wrth asesu'r llwythi achosion bod profiad y staff sydd â'r llwyth achosion yr un mor bwysig â nifer yr achosion h.y. ni fyddai disgwyl i weithiwr cymdeithasol sydd newydd gymhwyso fod â llwyth achosion uchel a bod pwysau'r llwyth achosion h.y. faint o waith y mae'r achos yn debygol o greu hefyd yn cael ei gymryd i ystyriaeth.
- Nad oes unrhyw achosion nad ydynt yn cael eu dyrannu i Weithiwr Cymdeithasol.
- Bod trosiant Gweithwyr Cymdeithasol Plant yn fater hir sefydlog yn genedlaethol o fewn y proffesiwn oherwydd natur heriol y gwaith gyda llwyth achosion yn ffactor. Cydnabyddir bod sefydlogrwydd y gweithlu yn allweddol er mwyn darparu parhad gofal ac er mwyn ffurfio perthnasau da gyda phlant sy'n derbyn gofal a'u teuluoedd ac o'r herwydd, mae'n flaenoriaeth.

Cadarnhaodd Pennaeth y Gwasanaethau Plant a Theuluoedd ymhellach fod y broses ar gyfer cau a throsglwyddo achosion rhwng timau o fewn y Gwasanaeth sydd angen

Cynlluniau Gofal a dogfennau LAC cysylltiedig yn cael ei diweddarau yn ôl yr angen. Yn ogystal, o ran pwysau llwyth gwaith, gall Gweithwyr Cymdeithasol drafod eu llwyth gwaith gyda'u Harweinwyr Ymarfer y mae modd cael mynediad hawdd iddynt ac sydd o fewn cyrraedd; fe ddylai materion llwyth gwaith gael eu codi yn y lle cyntaf gyda'r Arweinwyr Ymarfer ar sail achos wrth achos.

CYTUNWYD i nodi'r wybodaeth a gyflwynwyd am lwyth gwaith y Gweithwyr Cymdeithasol yn y Gwasanaethau Plant ac ni chafodd unrhyw gamau pellach eu hargymell.

4 TROS GYNNAL PLANT CYMRU (TGP CYMRU)

Cyflwynodd Sioned Owen, TGP Cymru y prif bwyntiau a oedd yn codi o'r ddogfennaeth TGP Cymru a oedd yn cynnwys adroddiad Chwarter 4 2018/19 mewn perthynas ag Ynys Môn; adroddiad blynyddol 2018/19 ar gyfer Ynys Môn ynghyd â'r adroddiad Rhanbarthol Gogledd Cymru 2018/19 a ddarparodd ddadansoddiad o'r defnydd o wasanaethau eiriolaeth ar gyfer y cyfnod o dan sylw ac fe amlygwyd y canlynol –

- Cynnydd yn nifer y bobl ifanc ar Ynys Môn a gafodd fynediad i'r gwasanaeth yn ystod 2018/19 a gafodd ei weld hefyd ar lefel ranbarthol gan gyflwyno cyfanswm o 109 o faterion a oedd yn gynydd o gymharu â'r 63 o faterion a gafwyd y llynedd, sy'n ganlyniad positif.
- Mae atgyfeiriadau wedi dod o dair prif ffynhonnell gyda'r mwyaf yn hunan-gyfeiriadau gyda chyfeiriadau hefyd gan y Gwasanaethau Cymdeithasol a rhieni a gofalwyr. Byddai'n dda gweld atgyfeiriadau o ffynonellau eraill ynghyd â gan ysgolion a gofalwyr maeth yn enwedig oherwydd gallant ddynodi angen i godi ymwybyddiaeth bellach yn y meysydd hyn am eiriolaeth er mwyn gwella'r amrywiaeth o ffynonellau atgyfeirio. Er hyn, dangosodd y materion a gyflwynwyd fod amrywiaeth eang o faterion yn cael sylw.
- Unwaith eto, cefnogaeth mewn cyfarfodydd oedd y mater fwyaf cyffredin y mae pobl ifanc yn Ynys Môn yn sôn amdano wrth TGP Cymru a gwelir fod hon yn duedd gynyddol ar draws gogledd Cymru.
- Gwnaed cyfanswm o 26 Cynnig Gweithredol yn Ynys Môn yn ystod y flwyddyn gyda 16 yn symud ymlaen i eiriolaeth yn seiliedig ar faterion y gellir ei ystyried fel rhywbeth sy'n dysg i lwyddiant yr hyfforddiant Agwedd Genedlaethol tuag at Eiriolaeth Statudol (NASA) a roddwyd er mwyn codi ymwybyddiaeth o'r Cynnig Gweithredol.
- Mae TGP wedi trefnu i ddarparu cyflwyniad ar y gwasanaeth eiriolaeth i'r holl dimau yn y Gwasanaethau Cymdeithasol ar Ynys Môn.

Wrth ystyried yr adroddiad, croesawodd y Panel y cynnydd yn y defnydd o eiriolaeth gan bobl ifanc ar Ynys Môn gan nodi, o'r ddau achos enghreifftiol a ddarparwyd yn yr adroddiadau, sut y gall eiriolaeth roi llais i ddymuniadau a theimladau plant sy'n derbyn gofal a helpu i sicrhau canlyniadau priodol ar gyfer y plant perthnasol. Er mwyn cynyddu ymwybyddiaeth gofalwyr maeth am argaeledd y gwasanaeth eiriolaeth, fe gynigwyd y dylid hefyd eu cynnwys yn y cyflwyniad a gynllunnir gan TGP Cymru i'r tîm Gwasanaethau Cymdeithasol.

Cytunwyd y dylai'r ddogfennaeth a gyflwynir gan Tros Gynnal Plant gael ei nodi ac ni chafodd unrhyw weithredoedd ychwanegol eu hargymell.

5 ADRODDIADAU GWASAANETH

Darparwyd diweddariadau gan y Gwasanaethau fel y dangosir isod –

- Fe wnaeth adroddiad y **Swyddog Cyswilt Addysg ar gyfer Plant sy'n Derbyn Gofal** dynnu sylw at y perfformiad llawer gwell yn erbyn y Dangosyddion Perfformiad dros Chwarteri 2, 3 a 4 2018/19 yn enwedig o ran paratoi a chyflwyno'r Cynlluniau Addysg Bersonol gan yr ysgolion o fewn yr amserlen a lleihau newid ysgolion ar gyfer plant y gofelir amdanynt. Nodwyd bod llwyth gwaith presennol y Swyddog yn cynnwys 118 o blant rhwng 3 ac 18 oed a 43 o sefydliadau addysgol gwahanol.

Mewn ymateb i gwestiynau gan y Panel fe gadarnhaodd y Swyddog ymhellach –

- Bod ystyriaeth wedi'i roi i drafnidiaeth ysgol gan gynnwys rhannu cludiant ynghyd â thalu am drafnidiaeth i'r ysgol mewn achosion lle mae'r lleoliad yn un tymor byr a bod hyn wedi bod yn ffactor er mwyn galluogi plant sy'n derbyn gofal i aros yn eu hysgolion.
- Bod rhaglen a gynhelir gan Canine Assisted Learning lle roedd ci therapi yn ymweld ag ysgolion wedi cael effaith yn ystod ymweliad ag Ysgol Pencarnisiog lle cafodd rhyngweithio â'r ci therapi (Teal) effaith gadarnhaol uniongyrchol ar agwedd rhai plant.
- Y byddai cynhadledd undydd ar y pwnc o Hysbysu Ysgolion am Drawma yn cael ei chynnal ym mis Gorffennaf mewn cydweithrediad â GwE gyda gwahoddiad i fynychu wedi'i ymestyn i'r holl ysgolion. Mae hyn yn dilyn anhawster i weithredu trosglwyddiad drwy drefniant oherwydd yr amser a gymerwyd i adnabod ysgol addas a oedd yn gallu bodloni anghenion un plentyn yr oedd ei ymddygiad wedi datblygu i fod yn heriol. Yn ogystal, bwriedir ymestyn Boxall (adnodd ar gyfer asesu datblygiad emosiynol, cymdeithasol ac ymddygiad plant a phobl ifanc) i holl ysgolion yr Ynys gyda 20 o ysgolion yn dod yn ysgolion 'meithrin' sydd yn gallu delio â gofynion emosiynol plant sy'n derbyn gofal, y nod yw gallu darparu ysgolion â'r teclynnau i allu derbyn a lletya plant sy'n derbyn gofal.
- Bod llyfryn newydd i ysgolion – Ysgolion Cyfeillgar: Plant sy'n Derbyn Gofal – wedi ei lansio gan Gynghorau Rhondda Cynon Taf a Merthyr ym mis Ebrill ac wedi ei rhannu ag ysgolion Ynys Môn. Mae'r llyfryn yn darparu cyflwyniad rhagorol i ysgolion a allai fod â phlant mewn gofal yn eu hysgolion am y tro cyntaf ac a allai fod yn anghyfarwydd â'r broses plant mewn gofal.
- Nodwyd fod newidiadau staffio yn anorfod a bod y Gwasanaeth yn ymdrechu, lle bynnag bo hynny'n bosibl, i sicrhau bod plant sy'n derbyn gofal yn cael Gweithwyr Cymdeithasol parhaol yn hytrach na Gweithwyr Cymdeithasol asiantaeth.

Cytunwyd nodi'r wybodaeth a ddarparwyd yn adroddiad y Swyddog Cyswilt Addysg Plant sy'n Derbyn Gofal ac ni chafodd unrhyw argymhellion pellach eu hargymell.

- Roedd yr adroddiad **Iechyd Plant Mewn Gofal** yn tynnu sylw at ddiffyg o ran nifer yr asesiadau iechyd plant a gynhaliwyd o fewn yr amserlen er y pwysleisiwyd fod yr holl asesiadau iechyd yn cael eu cynnal a bod gwelliannau sylweddol yn amseroldeb hysbysiadau lleoliadau a wnaed mewn perthynas â phlant a leolir yn Ynys Môn gan Awdurdodau eraill a phlant a leolir yn all sirol gan Ynys Môn.

Mewn ymateb i gwestiynau gan y Panel fe gadarnhaodd y Nyrs LAC a Swyddogion ymhellach -

- Bod asesiadau iechyd yn hanfodol gan eu bod yn darparu darlun llawn o iechyd y plentyn sy'n derbyn gofal y mae'r Cynllun Iechyd yn seiliedig arno sydd wedyn yn cael ei gyflwyno i adolygiad LAC cyntaf cynllun gofal y plentyn.

- Bod peth oedi wedi digwydd a sgil-ffaith ar gwblhau asesiadau o fewn amserlenni o ganlyniad i'r ffaith nad oedd pediatryddon cymunedol ar gael ar gyfer cynnal yr asesiadau iechyd. Mae rhai awdurdodau yn gweithredu model gwahanol lle mae Nyrs Ymarferwyr yn cynnal asesiadau iechyd ac ond yn anfon yr asesiadau perthnasol ymlaen at sylw'r pediatrydd ond mae'r model hwn yn ddibynnol ar gapasiti nyrsys.
- Y cafwyd rhai problemau ymarfer o ran trosglwyddo pobl ifanc sy'n derbyn gofal i'r gwasanaethau oedolion ac sy'n disgyn rhwng gwasanaethau oherwydd eu hanableddau dysgu. Mae trafodaethau cychwynnol gyda'r timau/swyddogion perthnasol wedi eu cynnal. Yn ogystal, mae protocol yn cael ei ddatblygu ar y cyd â Gwasanaethau Oedolion ar gyfer plant sy'n derbyn gofal a phobl ifanc â materion iechyd meddwl sy'n agosáu at fod yn trosglwyddo i Wasanaethau Oedolion ond nad ydynt eto yn bodloni'r trothwy ar gyfer Gwasanaethau Oedolion fel y gellir datblygu eu hachosion.

Cytunwyd nodi'r wybodaeth a ddarparwyd yn adroddiad y Nyrs Plant sy'n Derbyn Gofal ac ni chafodd unrhyw weithredoedd pellach eu hargymell.

- **Adroddiad y Tîm Lleoli Plant** (Chwarteri 1 a 2 2018/19) a amlygodd ostyngiad yn y defnydd o ofalwyr maeth preifat a chynnydd yn y defnydd o ofalwyr maeth mewnol yn ystod y cyfnod a oedd yn galonogol iawn a bod y Gwasanaeth hefyd wedi gallu cadw mwy o blant o fewn eu teuluoedd. Darparodd yr adroddiad hefyd ddiweddariad ar sefyllfa staff y Tîm Lleoli Plant, y cyrsiau hyfforddiant a ddarparwyd a'r cyraeddiadau a'r arfer dda a gafodd ei adnabod.

Mewn ymateb i gwestiynau gan y Panel cadarnhaodd yr Arweinydd Ymarfer, Tîm Lleoli Plant a'r Swyddogion -

- Bod y Cynnig Maethu Newydd sy'n seiliedig ar becyn ehangach o fuddion ar gyfer Gofalwyr Maeth wedi'i gyflwyno fel rhan o raglen recriwtio a chadw gofalwyr maeth yr Awdurdod a hynny fel cydnabyddiaeth o'r gwaith hanfodol y mae Gofalwyr Maeth presennol yn ei wneud drwy'r dydd, bob dydd a hefyd fel ffordd o geisio denu Gofalwyr Maeth newydd. Mae'r data fel yn adran 2 o'r adroddiad yn dangos cynnydd yn nifer y ceisiadau ac yn nifer yr asesiadau sydd wedi dechrau yn dilyn lansiad y Cynnig Newydd a ragwelir fydd yn creu nifer ychwanegol o wlaŵ ar gyfer lleoliadau maethu.
- Bod y mathau eraill o gefnogaeth – Grŵp Cefnogi Ffrindiau a Theulu, sesiynau Coffi a Chacen ynghyd â'r Fforwm Maethu fwy ffurfiol i gyd yn allweddol er mwyn creu a chynnal perthynas waith gefnogol gyda Gofalwyr Maeth yr Awdurdod.
- Bod gweithredoedd a gynllunnir ar gyfer y dyfodol yn cynnwys bod yn "barod am archwiliad"; datblygiad parhaus polisïau a strategaethau a pharhau i hyrwyddo'r Cynnig Maethu newydd a chynyddu nifer y Gofalwyr Maeth sydd wedi eu cofrestru â'r Awdurdod.

Wrth ystyried yr adroddiad, roedd y Panel yn falch o nodi mai'r neges gan y Gofalwyr Maeth yw eu bod nhw'n gwerthfawrogi'r Cynnig Maethu Newydd a'i fod yn gwneud gwahaniaeth iddynt ac roeddent yn awyddus i bwysleisio fod y berthynas rhwng yr Awdurdod a'i Ofalwyr Maeth yn un o bartneriaeth.

Cytunwyd nodi'r wybodaeth a ddarparwyd yn adroddiad y Tîm Lleoli Plant ac ni chafodd unrhyw argymhellion pellach eu hargymell.

6 DIWRNOD O HWYL: SEREMONI PLANT MEWN GOFAL, 21 MEDI 2019

Adroddodd y Rheolwr Gwasanaethau Plant y cynhelir y Seremoni Plant Mewn Gofal (a gynhelir bob yn ail blwyddyn) ar ffurf Diwrnod o Hwyl eleni gyda seremoni wobrwyo ar ddiwedd y diwrnod. Cynhelir y diwrnod hwyl ar 21 Medi yn Ysgol Uwchradd Bodedern. Mae sesiwn gychwynnol wedi'i chynnal gyda phlant mewn gofal er mwyn meddwl am syniadau ar gyfer y diwrnod. Bydd croeso cynnes i Aelodau'r Panel Rhiantu Corfforaethol fynychu.

7 CYFARFOD NESAF

Nodwyd bod cyfarfod nesaf y Panel Rhiantu Corfforaethol wedi'i drefnu ar gyfer dydd Llun, 9 Medi, 2019 am 2pm. **Gofynnwyd, ac fe gytunwyd i ail drefnu amser y cyfarfod i'w gynnal yn gynharach yn y diwrnod er mwyn hwyluso pethau ar gyfer yr aelodau hynny o'r panel oedd ag ymrwymtiadau yn y prynhawn.**

Dr Gwynne Jones
Cadeirydd

DRAFT